

Узагальнення з теми «Держави Західної Європи у XVI — XVII ст.»

Скористайтесь елементами діяльнісного підходу до формування знань і виконайте завдання, які допоможуть визначити найважливіші факти, явища, події, характеристики видатних діячів XVI — XVII ст. Уважно читайте пояснення до завдань, за потреби — читайте відповідні параграфи підручника.

Як називається форма державного правління, за якої верховна влада передається у спадок, належить одній особі та для якої характерний найвищий ступінь централізації державної влади?

- А** представницька монархія
- Б** абсолютна монархія
- В** аристократична республіка
- Г** демократична республіка

Правильна відповідь — абсолютна монархія. Ця форма правління пов'язана з встановленням контролю над усіма сферами суспільного життя. Але зверніть увагу, що можливості монарха все ж обмежені розміром і якістю роботи бюрократичного апарату, амбіціями церкви і особистими рисами самого правителя.

Оскільки абсолютна монархія формувалась у Франції, пропоную пригадати характеристики правління декого з королів.

Франциск I

Генріх IV

Людовік XIII

Людовік XIV

1. Хто з королів підкорив своїй владі католицьку церкву, а під кінець правління жорстоко переслідував прихильників реформації, відновив діяльність інквізиції?

Йдеться про правління Франциска I, який уклав угоду з Папою Римським. За Папою зберігалось право бути верховною інстанцією церковного суду, а французькому королю, своєю чергою, надавалось право призначення на найвищі церковні посади. Король, який спочатку толерантно ставитися до ідей Реформації, урешті розпочав гоніння протестантів.

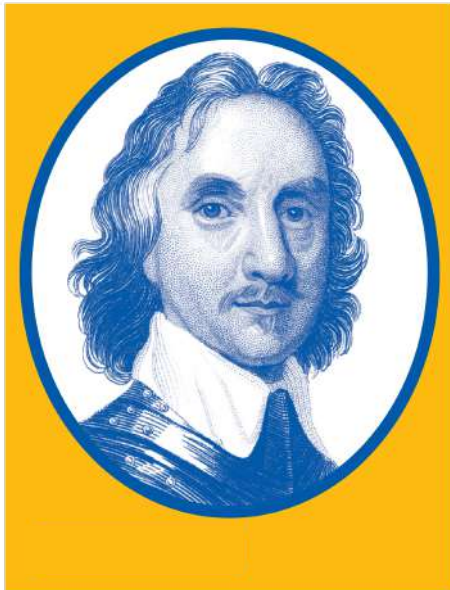
2. Хто з королів проголосив Нантський едикт?

Генріх IV — це засновник французької королівської династії Бурбонів. Його правління ознаменувало кінець релігійних війн 1562–1594 років і набуття права на свободу віросповідання завдяки підписанню ним Нантського едикту.

Нантський едикт — це указ короля 1598 р., який дарував французьким гугенотам деякі громадянські права та заклав основи віротерпимості. Протестанти отримали право вільно сповідувати свою віру, здобули можливість обіймати будь-яку державну посаду і подавати скарги безпосередньо королю.

3. Хто з французьких королів був сучасником початку революції в Англії? Під час правління цього монарха значний вплив на розвиток Франції здійснив кардинал Рішельє.

Йдеться про Людовіка XIII (роки правління — 1610–1643). У 1624 р. за згоди короля єпископ, а пізніше — кардинал Рішельє зосередив у своїх руках усі важелі управління в королівстві. Зміцнюючи абсолютну монархію, Рішельє позбавив гугенотів їхніх фортець та привілеїв. Завдяки дипломатичній політиці Рішельє Франція успішно захистила свої інтереси в Тридцятирічній війні, не допустивши перемоги іспанських та австрійських Габсбургів.

Олівер Кромвель

Охарактеризуйте діяльність Олівера Кромвеля — оберіть поміж семи варіантів три, у яких йдеться про лорда-протектора Англії.

1. Ініціював реставрацію Стюартів.
2. Реорганізував армію, зробив загони селян і міської бідноти її основною ударною силою.
3. Запровадив корабельний податок.
4. На час свого правління стабілізував внутрішню ситуацію в Англії.
5. Жорстоко придушив повстання в Ірландії та Шотландії.
6. Вів розкішний спосіб життя, тому не мав підтримки простого люду.
7. Очолив “Славну революцію” 1688–1689 рр.

Правильні варіанти відповіді: 2, 4, 5

Отже, Олівер Кромвель був уславленим військовим діячем — прихильником парламенту в часи революції. Саме він реформував військо, завдяки чому “круглоголові” (так називали воїнів війська парламенту) розгромили армію Карла І. Був Лордом-протектором Англії в 1653–1658 роках. Кромвель жорстоко придушив повстання в Ірландії та Шотландії, ввів охорону головних доріг, налагодив систему оподаткування.

Франциск І

Генріх IV

Людовік XIII

Людовік XIV

Повернімося до французьких королів.

4. Під час правління якого з королів Франція разом з союзниками-протестантами здобула перемогу у Тридцятилітній війні і домоглася послаблення Габсбургів?

На початку свого правління Людовік XIV та його головний міністр кардинал Мазаріні продовжували політику кардинала Рішельє. Королівство Франція брало участь у Тридцятилітній війні, яка закінчується в 1648 р. Вестфальським миром. Французи здобули Південний Ельзас і Лотарінгію.

Для характеристики важливих історичних подій ми часто використовуємо візуальні джерела. Вони дають змогу краще відтворити дух епохи, вказують на особливості подій чи, наприклад, діяльність правителів певного періоду.

Пропоную вам поміркувати над завданням, яке об'єднує кілька зображень.

Яку подію можна охарактеризувати, скориставшись запропонованими ілюстраціями?

Філіп II Іспанський (портрет ліворуч) протягом 1586–1588 рр. зібрав величезний флот у 130 кораблів для розгрому англійського флоту і завоювання Англії. Королева Англії Єлизавета I (центральный портрет) підтримувала повстання голландців проти іспанського панування, чим відверто кинула виклик найпотужнішій на той час європейській монархії. Королева дозволила пірату Френсісу Дрейку (портрет праворуч) грабувати іспанські судна, у 1588 р. Дрейк став заступником командувача англійським флотом і посприяв розгрому «непереможної» Іспанської Армади у 1588 році.

Морську битву змалював художник Філіп Якоб Лютербург Молодший. Події 1588 р. мали важливе значення, адже започаткували домінантне положення Англії на морях.

Характеризуючи політику Єлизавети I, ми згадали підтримку королевою боротьби Нідерландів за незалежність від Іспанії. Пригадаймо, у якому нідерландському місті в 1579 р. було підписано унію, що ознаменувала створення нової незалежної держави — Об'єднаних провінцій Нідерландів?

А Брілле

Б Аррас

В Утрехт

Г Антверпен

Утрехтська унія — військово-політичний союз спочатку провінцій Північних Нідерландів, укладений 23 січня 1579 року в Утрехті проти Іспанії.

Зверніть увагу, що 26 липня 1581 р. було прийнято акт, яким проголошувалася повна незалежність Нідерландів. Цей документ містив положення про те, що коли правитель не влаштовує народ Нідерландів, народ має право усунути його. Саме тому народ Нідерландів усунув Філіппа II. До Об'єднаних провінцій Нідерландів відійшли північні провінції, а південні — залишилися під владою Іспанії. У 1598 р. король Іспанії Філіпп II помер. Виснажена війнами Іспанія уклала мирний договір з Об'єднаними провінціями. Під іспанською владою залишалися Південні Нідерланди. Остаточо Іспанія визнала незалежність Об'єднаних провінцій Нідерландів лише 1648 р. за Вестфальським миром.

Завдання:

Підготуйте п'ять тестових завдань і обміняйтеся ними зі своїми однокласниками й однокласниками.